

**Mesura de govern per al desenvolupament
del Pla de Barris de La Trinitat Vella**

**Consell Plenari
Districte de Sant Andreu
xxxxx de 2017**

Índex

» 0. Preàmbul.....	2
» 1. Justificació:	2
» 2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el Pla de Barris.....	4
» 3. Objectius generals	5
» 4. Objectius específics	5
» 5. Projectes motor	7
» 6. Propostes i accions	11
» 7. Distribució del pressupost	17
» 8. Implicació ciutadana.....	17
» 9. Organització i gestió.....	19
» 10. Avaluació i seguiment.....	20

» 0. Preàmbul

Barcelona la conformen els seus 73 barris, de molt divers origen històric i evolució. Tots ells tenen elements que sumen per fer de Barcelona un bon lloc on desenvolupar el projecte vital de la seva ciutadania, on fer efectiu el dret a la ciutat, en el seu sentit més ampli. Això no obstant, l'asimètric desenvolupament d'alguns d'ells al llarg del temps, ha generat importants desigualtats socioeconòmiques. En els últims anys, malgrat que alguns indicadors assenyalen una recuperació, les diferències territorials han augmentat.

Davant d'aquesta situació, el Govern pren el compromís de treballar per reduir aquestes desigualtats entre els barris, en àmbits fonamentals com els seus habitatges, l'espai públic, l'educació, la salut, i la creació de condicions per a la millora de l'activitat econòmica, definint accions per aconseguir territoris resilents, construïts de la mà de les veïnes i veïns. Cal combinar accions transversals, amb una visió holística i integral, multisectorial, i coordinada de totes les àrees del Govern. El que aquí es proposa és un full de ruta format per un primer paquet de propostes que caldrà anar revisant i millorant. La reducció de les desigualtats esdevindrà una de les maneres de mesurar l'assoliment d'una Barcelona més justa i feta en comú.

El pla de barris de Trinitat Vella parteix d'una diagnosi que ha donat lloc a uns objectius específics que es concreten en unes propostes. Aquestes propostes volen ser línies estratègiques sobre les que actuar. Algunes d'elles es concreten en accions, d'altres durant el desenvolupament del pla s'aniran concretant.

» 1. Justificació:

Per què es proposa Pla de Barris al barri de la Trinitat Vella

El barri de la Trinitat Vella, en el districte de Sant Andreu, forma part dels barris que configuren l'Eix Besòs (*mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016, punt 4.1, pàg 7*).

Per les seves característiques sociodemogràfiques i d'entorn, aquest ha estat un territori on les administracions hi han destinat recursos extres en múltiples ocasions. Entre altres, el més recent, ha estat el "Projecte d'Intervenció integral de la Trinitat Vella", que va ser seleccionat en el marc de la tercera convocatòria de la Llei de Barris (2006), el projecte "Porta Trinitat" que es troba en execució (2017), o la previsió de transformació urbana de la zona que actualment ocupa la presó de la Trinitat Vella.

Tot i els esforços i les diverses actuacions de millora que s'han dut a terme al llarg dels anys, aquest barri encara segueix tenint una realitat on cal intervenir-hi de forma intensiva i transversal, juntament amb les veïnes i veïns, entitats, organitzacions ciutadanes i la resta d'agents del territori, per tal de reduir indicadors de pobresa i desigualtat que avui per avui són vigents a la Trinitat Vella

En el quadre adjunt es resumeix en dades aquells indicadors que destaquen, per sobre o sota de la mitjana de ciutat, i que han de ser una alerta per tal que totes les accions a dur a terme en aquest Pla de Barris tinguin com objectiu la seva millora.

Indicadors socioeconòmics (2015)

Indicadors socioeconòmics 2015				
	Trinitat Vella	Districte Sant Andreu	Barcelona	
Població (2015)	10.210	147.307	1.609.550	
Superfície (ha)	81,0	656,5	10.216,7	
Densitat neta (hab/ha residencial) (2015)	792,0	761,0	619,0	
Població per sexe (2015)	Dones	4.886	77.382	846.992
	Homes	5.324	69.925	762.558
Població per edat (%) (2015)	0-15	17,5%	14,3%	13,4%
	16-64	67,4%	64,1%	65,0%
	65 i més	15,1%	21,6%	21,6%
Població per lloc de naixement (%) (2015)	Barcelona	39,5%	55,3%	52,0%
	Resta Catalunya	3,8%	7,0%	7,5%
	Resta Espanya	19,9%	20,3%	18,2%
	Estranger	36,8%	17,4%	22,3%
Població per nacionalitat (%) (gener 2016)	Epanyols	72,2%	88,6%	83,4%
	Estrangers	27,8%	11,4%	16,6%
Principals nacionalitats estrangeres (gener 2016)	Pakistan, Marroc, Equador	Xina, Pakistan, Marroc	Itàlia, Pakistan, Xina	
% Titulats superiors i CFGS (2015)	8,7%	20,4%	29,4%	
Taxa natalitat / 1000 hab (2014)	12,4	9,1	8,4	
Població de 65 anys o més que viu sola (%) (2015)	20,2%	23,9%	25,5%	
Índex de sobreenvelliment (2015)	48,3	50,7	53,3	
Turismes (persones físiques) / 1000 hab (2015)	280,0	337,0	354,0	
Motos (persones físiques) / 1000 hab (2015)	98,0	128,0	170,0	
Nombre d'aturats registrats (desembre 2015)	1.062	9.107	89.398	
IRFD (2015)	43,1	72,8	100,0	

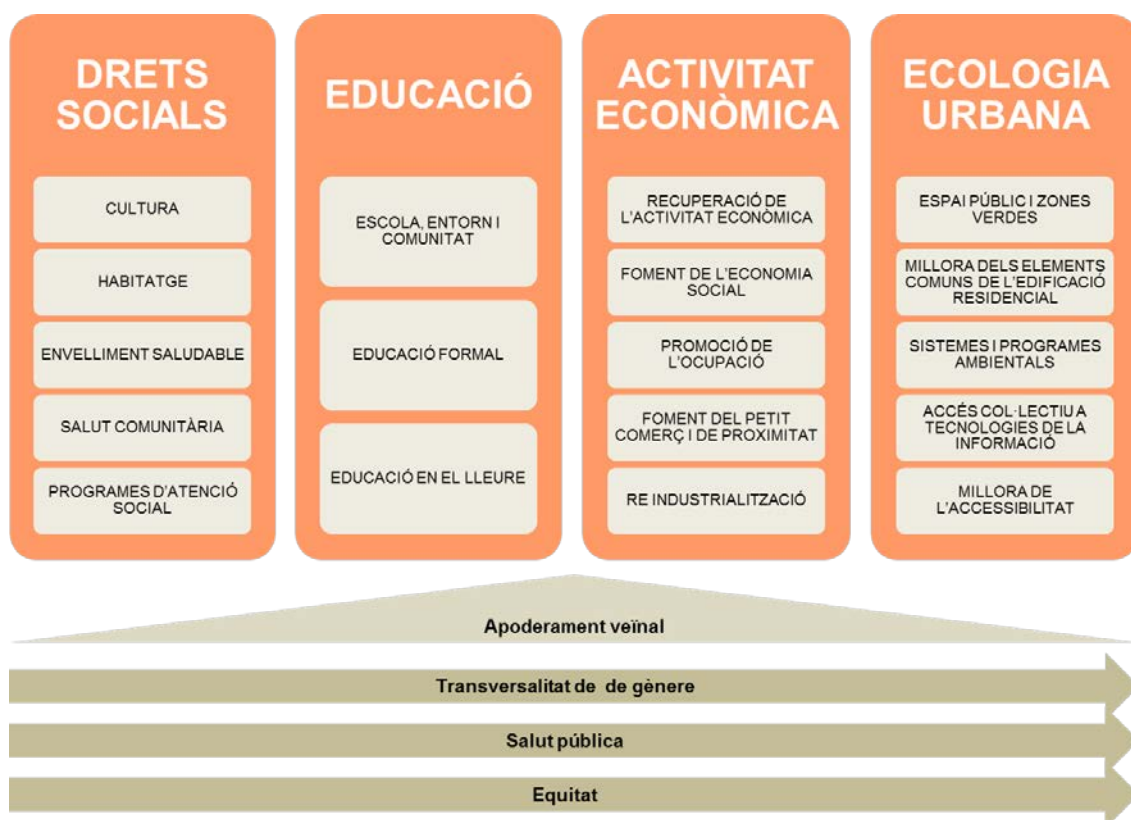
Taula d'Indicadors socioeconòmics (2015) /
Font: Ajuntament de Barcelona

Entre altres característiques significatives del barri de la Trinitat Vella podem destacar la situació d'aïllament urbanístic que experimenta per la quantitat d'infraestructures de comunicació que la travessen i la desconnecten dels barris més propers, mentre que la seva població destaca per ser molt jove en relació a la resta de la ciutat, amb un l'alt índex d'atur i d'atur de llarga durada, un baix nivell d'instrucció i una important presència de la diversitat que es concreta amb un 37% de població nascuda a l'estranger, principalment del Pakistan i Marroc.

En resum, si partim que el nivell de salut d'una població és el resultat de la combinació de condicionants com ara la renda per càpita, els nivells d'atur, el grau d'estudis assolit, la qualitat dels habitatges o l'entorn urbà, entre altres, no ens ha de sorprendre que els resultants de l'informe corresponent al 2016 fet per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) situï al barri de la Trinitat Vella com un dels 18 territoris que concentren els pitjors resultats en salut de la ciutat.

» 2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el Pla de Barris

La mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 (*punt 2, pàg. 4*) justifica extensament el per què cal intervenir de forma transversal així com quins són els àmbits estratègics on cal incidir i quins són els principis que els han de regir, que de forma resumida queden exposats a continuació:

El Pla de barris de la Trinitat Vella pretén omplir de contingut i accions cada un d'aquests àmbits, tenint en compte les característiques pròpies del seu territori i les seves especificitats.

» 3. Objectius generals

En la mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 es defineix quin és el marc conceptual, els seus principals trets i quins són els objectius principals. A continuació es defineixen aquests objectius, comuns a tots els barris que tenen Pla de Barris:

- **Recuperar i impulsar l'activitat econòmica** consolidant i reforçant l'activitat econòmica local, activant les iniciatives d'economia social i solidària i impulsant projectes específics per fomentar la ocupació.
- **Fer front als dèficits urbanístics que té el barri** (degradació de l'espai públic, dificultats d'accessibilitat,...), , la manca d'equipaments, així com fomentar la seva accessibilitat i centralitat i treballar en els dèficits de mobilitat i connexió entre barris.
- **Establir accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població** que resideix als barri, amb especial atenció a aquells que més ho necessiten (gent gran, infants, joves en situació d'atur,...) i als seus habitatges.
- **Apoderar els veïns i veïnes** per tal d'organitzar-se i establir objectius i actuacions de millora de la vida col·lectiva als barris, tot impulsant les pràctiques d'innovació social i la coproducció de polítiques públiques.
- **Innovar i modificar les formes de treball de l'administració pública**, generant espais de col·laboració i transversalitat per projectes, canviant la forma d'interacció amb la ciutadania.

» 4. Objectius específics

Drets socials

A | Afavorir l'accessibilitat i l'atenció social de la gent gran

En el marc del diagnòstic del programa "Salut als barris" i del desplegament del Projecte Radars, cal abordar la situació d'aïllament, la manca d'atenció social i les dificultats d'accés al carrer que algunes persones grans experimenten des dels seus habitatges i en zones del barri poc accessibles, amb forts pendents i escales.

B | Millorar la convivència i la inclusió de la diversitat al barri

Cal abordar la convivència des de diferents perspectives (gènere, edat, interculturalitat) per millorar l'autoestima del barri, la cohesió social i la inclusió de la diversitat. Són necessàries

actuacions en l'àmbit de la mediació comunitària a l'espai públic, buscant el suport del teixit associatiu, però també a l'interior dels espais comunitaris dels blocs d'habitatges.

C | Enfortir i ampliar el teixit associatiu del barri buscant la inclusió i la participació de la diversitat

El barri de la Trinitat Vella té una vida associativa important, especialment en l'àmbit de la cultura i les festes populars. Cal potenciar i ampliar aquest teixit associatiu, a través del suport de les seves iniciatives, però també cal promoure la cooperació entre elles i la participació dels veïns i veïnes nascuts a l'estranger.

D | Potenciar la inclusió de la zona nord a la dinàmica comunitària del barri

L'aïllament urbanístic de la zona nord del barri, així com la manca de serveis, equipaments i comerços, incideixen negativament en les condicions de vida del veïnat. D'aquesta manera, la zona nord experimenta una certa representació de l'exclusió en l'imaginari col·lectiu del barri. Cal promoure activitats, serveis i equipaments d'interès comunitari a la zona nord que incideixin positivament en les condicions de vida i convivència dels seus habitants, així com en la imatge d'exclusió de la zona nord en l'imaginari del barri.

E | Promoure hàbits i oci saludables

Com s'ha vist, el diagnòstic de "Salut als barris", realitzat per l'ASPB, posa en evidència les problemàtiques en matèria de salut, salut mental i hàbits no saludables que afecten una part important de la població de la Trinitat Vella. En aquesta línia, conjuntament amb el veïnat i els diferents agents que han participat en el diagnòstic de "Salut als Barris", cal promoure accions d'oci i hàbits saludables, tenint en compte la perspectiva de gènere, per revertir i combatre les problemàtiques de salut, salut mental i hàbits no saludables, en especial entre les persones joves i les famílies amb dificultats parentals.

F | Avançar cap a la millora de les condicions d'habitabilitat dels habitatges de famílies i persones en situacions de vulnerabilitat i l'accessibilitat de la gent gran que viu aïllada

És necessari millorar les condicions d'habitabilitat dels interiors de molts habitatges i dels espais comunitaris dels blocs d'habitatges que es troben en greus situacions de degradació, especialment a la zona nord. L'objectiu és millorar les condicions de vida i convivència de les persones que els habiten i garantir el dret a un habitatge digne. Així mateix, cal intervenir per facilitar l'accés al carrer de la gent gran que viu aïllada perquè viu en pisos alts sense ascensor o en zones del barri poc accessibles, amb pendents pronunciats o escales.

Educació

G | Garantir la igualtat d'accés a l'educació i fomentar la continuació dels estudis secundaris i superiors

Per millorar el futur dels infants i adolescents i dotar-los de competències per fer front a l'exigent mercat laboral, cal incentivar la continuació dels estudis. Així doncs, des d'una

perspectiva intercultural i de gènere, s'han de buscar formes per promoure els estudis de secundària, superiors i universitaris.

H | Promoure l'educació en el lleure

Cal ampliar l'oferta actual d'educació en el lleure amb la col·laboració dels centres educatius i el lideratge d'iniciatives d'entitats existents al barri. L'esport, la cultura i les arts escèniques són eines que cal aprofitar per incidir positivament en la socialització dels infants i els adolescents i per promoure valors socials, ocis i hàbits saludables entre ells.

Activitat econòmica

I | Fomentar i promoure la formació professional, l'ocupació de llocs de feina i l'autoocupació de les persones en situació d'atur

Cal millorar i ampliar les competències professionals, les oportunitats d'inserció i les iniciatives d'emprenedoria i economia social que s'adaptin a la realitat del barri, amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables (atur adult de llarga durada en homes i dones, i atur juvenil).

Ecologia urbana

J | Generar espais i equipaments comunitaris de qualitat per als serveis i entitats del barri

Tot i que hi ha diversitat de serveis, entitats i equipaments al barri, molts són insuficients o requereixen una ampliació o l'adequació dels espais. Incidir en la qualitat dels espais i dels equipaments dels agents que estan oferint serveis i activitats d'interès comunitari és de gran importància per promoure la inclusió i la cohesió social, i per consolidar drets socials.

K | Promoure l'ús de l'espai públic i de l'espai verd per fomentar la convivència al barri

Cal intervenir per millorar i dotar de qualitat l'espai públic i verd, especialment de la zona nord. Dotar de qualitat l'espai públic i l'espai verd afavoreix les relacions socials i la convivència, i incideix positivament en la qualitat de vida i l'autoestima de la comunitat. En aquest sentit, cal tenir present també la perspectiva de gènere i intergeneracional.

» 5. Projectes motor

Els projectes motors són aquells projectes transversals, capaços de travessar i fer confluïr tots els àmbits d'intervenció del Pla de Barris (Educació, Drets Socials, Activitat Econòmica i Ecologia Urbana). En aquest sentit, són projectes temàtics que vertebrin i articulen totes les propostes i accions entorn un eix conductor del propi del barri.

1. EL CAMÍ DE RONDA, UN NOU EIX D'ESPÀIS ESPORTIUS A L'AIRE LLIURE

Parteix de dues demandes del barri: la dignificació i activació del camí de Ronda (una antiga zona verda que envolta el barri i el separa de la Ronda de Dalt) i la millora d'instal·lacions esportives a l'aire lliure deteriorades i crear-ne de noves al llarg del camí de Ronda. A partir d'aquesta idea es proposen accions de dinamització esportiva amb una clara voluntat de treballar la inclusió i l'oci saludable a través de la pràctica esportiva.

L'esport és una eina de transformació social àmpliament utilitzada per promoure la inclusió i la cohesió social, els valors socials i els hàbits saludables. Així mateix, són àmpliament coneguts els efectes terapèutics de l'esport sobre la salut mental. Així doncs l'esport a l'aire lliure ens permet incidir positivament en els temes que més preocupen al barri: la percepció d'inseguretat, la convivència i la cohesió social, els hàbits no saludables entre els joves, l'educació en valors socials, la salut mental i la inclusió de la diversitat.

Les instal·lacions esportives a l'aire lliure generen punts de trobada entre la gent aficionada a l'esport, espais on la gent es troba i estableix o consolida relacions socials. D'aquesta manera, estem incidint positivament en la convivència i la cohesió social, però també en la qualitat de vida de les persones, els hàbits saludables i l'autoestima, especialment entre els joves i els adults en situació d'atur. Al mateix temps, un punt de trobada esportiu a l'aire lliure millora la percepció de seguretat a l'espai públic, en tan que sempre hi ha un grup d'usuaris que exerceix un cert control del que passa a l'espai, expulsant així altres usos no desitjats que malmetin la convivència i la seguretat.

Per altra banda, partint d'experiències referents, com el programa "Impuls Jove" de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, o el programa "Convivim esportivament" de l'Institut Barcelona Esports, entenem que el foment de l'esport pot conduir a algunes persones a plantejar-se formacions específiques en l'àmbit del monitoratge esportiu, cicles formatius o, fins i tot, estudis universitaris.

Així doncs, des del Pla de Barris es planteja la implementació d'un seguit de projectes dins de cada àmbit en els que l'esport sigui l'eix conductor i contribueixi a la recuperació del camí de Ronda i la zona nord del barri, tenint en compte totes les edats, la diversitat del barri i la perspectiva de gènere. Entre d'altres, podem destacar les següents accions en el marc de la creació d'un itinerari esportiu a l'aire lliure al barri, integrant les instal·lacions esportives del Parc de la Trinitat:

- Projecte participatiu d'una instal·lació de Cal·listènia a l'aire lliure (zona verda Via Bàrcino).
- Projecte d'adequació i millora de les pistes de futbol i zona de petanca de la Via Bàrcino.
- Projecte participatiu de dotar d'un espai de criquet a l'aire lliure.
- Projecte participatiu d'adaptació de les pistes de bàsquet.
- Programes de dinamització de les instal·lacions esportives a l'aire lliure.
- Projecte formatiu i d'ocupació en l'àmbit del monitoratge esportiu.
- Projecte d'activitat física per a gent gran.

2. EL PASSADÍS DE LA TRINITAT, UN NOU ESPAI PER A L'ACCIÓ CULTURAL

El Pla de Barris vol aprofitar el teixit associatiu potencial existent al barri per treballar aspectes tan necessaris com la inclusió de la diversitat o la identitat del barri, a través d'accions culturals. La pintura mural de tot el camí de ronda, la millora del passadís de la Trinitat com a espai dedicat a l'acció cultural o el projecte d'art urbà de les tanques del camí de ronda han de ser el punt de partida d'aquest projecte motor.

Al barri de la Trinitat Vella existeix un important teixit associatiu que ofereix moltes accions al llarg de l'any en l'àmbit de la cultura popular i les arts escèniques (Carnestoltes, Cavalcada, Sant Joan, Festes de la Mercè, etc.). Aquestes accions s'han convertit en una part essencial de la identitat del barri i representen una dinamització comunitària important que cal potenciar i enfortir, ja que contribueixen a promoure la cohesió social, l'autoestima del barri i la seva imatge, i acostumen a mobilitzar molta gent del barri i de fora del barri. Així mateix, promoure l'accés a la cultura i facilitar-ne la producció en els barris representa un dret social fonamental en la construcció de la identitat col·lectiva, ja que fomenta l'apoderament i la transformació social.

Moltes d'aquestes entitats culturals no disposen d'un espai de trobada o el comparteixen amb altres entitats als locals del passadís de la Trinitat. En l'actualitat, tan el passadís com els locals que acullen aquestes entitats es troben en greu situació de deteriorament. Tot i que hi ha prevista la construcció d'un casal d'entitats en el marc del projecte Porta Trinitat, cal considerar la necessitat de dignificació i d'adequació dels locals del passadís per albergar una part d'aquest teixit creatiu i cultural del barri. De la mateixa manera, cal tenir en compte el paper d'aquest teixit com un actiu important per a la dinamització del propi passadís un cop s'hagi adequat, com a zona de pas important al barri.

No obstant això, la diversitat del barri no es troba representada en aquest teixit associatiu, tot i que hi ha un 37 % de la població nascuda a l'estranger. Com hem explicat anteriorment, aquesta realitat genera tensions i preocupació per la convivència veïnal. Per això es va crear la Taula de Convivència i el servei per al foment del voluntariat, a través dels quals es desenvolupen accions per promoure la inclusió de la diversitat i la convivència. En aquest sentit, el Pla de Barris es planteja recolzar i potenciar aquestes iniciatives, i promoure'n altres de noves, per aprofundir en la millora de la convivència i la inclusió de la diversitat.

Des del Pla de Barris es proposa treballar conjuntament amb el teixit associatiu i el centre cívic (aprofitant que té com a centre d'interès les arts escèniques) per desenvolupar accions en els diferents àmbits, que incideixin en la cohesió social i la convivència, l'accés a la cultura en un sentit ampli, la millora i consolidació del passadís de la Trinitat com un pol d'acció cultural que aculli tot el teixit associatiu de cultura popular, i la inclusió de la diversitat del barri en aquests processos. Així mateix, moltes de les accions incidiran en la dinamització de la zona nord del barri.

Algunes de les propostes que desenvolupa aquest projecte motor són les següents:

- Donar suport a accions i iniciatives de les entitats culturals del barri.

- Millorar el passadís de la Trinitat i els locals d'entitats com a pol d'acció cultural.
- Impulsar un projecte d'art urbà al camí de ronda.
- Donar suport a accions i iniciatives de la Taula de convivència per promoure la inclusió de la diversitat.

3. REACTIVEM LA ZONA NORD

A partir de l'oportunitat de transformació urbana prevista a la zona que actualment ocupa el centre penitenciari de la Trinitat, es vol gestar el futur projecte de remodelació, de la mà dels veïns i veïnes i de tots els actors implicats. Així mateix, mentrestant, el Pla de Barris vol intervenir a l'espai públic per revertir l'estat de provisionalitat en què es troba actualment i per millorar-ne i potenciar-ne els usos.

En el marc de la Llei de Barris de 2006, es va realitzar un procés participatiu per pensar la transformació urbana de la zona nord que es preveia després de l'enderroc de la presó. Aquest procés va donar lloc a un projecte urbanístic que es va presentar el juny de 2010, però que mai no es va dur a terme. Tot plegat ha donat lloc a una llarga situació d'espera, provisionalitat i deteriorament de la zona nord. En l'actualitat, destaquen les grans desigualtats que hi ha entre la zona nord i la resta del barri.

A principis de 2017, a partir dels acords establerts entre l'Ajuntament i la Generalitat de traslladar les funcions de les presons de la Model i de la Trinitat durant els propers anys, s'ha desencallat la previsió de transformació de la zona nord. Davant d'aquest horitzó, el Pla de Barris aposta per reactivar els processos participatius per al disseny del futur projecte per a la zona nord, amb la voluntat d'impulsar la remodelació en el proper mandat.

Paral·lelament a aquest replantejament, i davant de la necessitat urgent d'intervenir en aquest àmbit, el Pla de Barris planteja desplegar diferents projectes i accions que permetin superar l'estat de provisionalitat i de deteriorament mentre no s'iniciï la remodelació. Intervencions de millora puntual de l'espai públic recolzades amb projectes que fomentin la cohesió, la inclusió i la convivència han de permetre iniciar, de forma irreversible, el canvi d'aquesta part del barri, alhora que han de millorar la qualitat de vida dels veïns i veïnes.

Així, entre altres accions proposades, destaquen les següents:

- Disseny participat del projecte de transformació urbana de la zona nord.
- Dignificació de l'espai públic de la zona nord.
- Programa de rehabilitació específic per a finques d'alta complexitat.
- Recuperació del camí de ronda i de la zona verda entorn de la Casa de l'Aigua.
- Projecte de recuperació de la memòria del Rec Comtal.

- Projecte de recuperació de la memòria dels moviments socials del barri.

» 6. Propostes i accions

DRETS SOCIALS

1. Millora de la qualitat de vida de la gent gran

En el marc del Projecte Radars dels serveis socials i de la Taula de Gent Gran, recentment creada en el marc del programa “Salut als barris”, cal dissenyar i implementar accions que incideixin en la salut i la qualitat de vida de la gent gran, especialment de les persones grans que viuen en situació d’aïllament. També es preveu comptar amb voluntariat i amb el programa del Banc del Temps del propi barri. Durant la sessió participativa amb el barri es va plantejar la importància de detectar situacions d’aïllament i vulnerabilitat entre la gent gran i de realitzar una bona difusió sobre el Projecte Radars i les accions que sorgeixen de la Taula de Gent Gran.

Accions a desplegar:

1.1 | Suport i generació d’accions a partir de la Taula de Gent Gran.

Cal Donar suport i generar accions a partir de la Taula de Gent Gran per incidir positivament en la qualitat de vida de la gent gran.

2. Promoció de la cultura, la inclusió de la diversitat i la memòria històrica, a través de projectes comunitaris

Aquesta proposta pretén promoure la cultura en un sentit ampli, amb l’objectiu de generar l’apoderament social i la seva transformació, cosa que incidirà positivament en l’autoestima i la construcció de la identitat col·lectiva i inclusiva del barri, tenint en compte la interculturalitat, el gènere i l’edat.

Accions a desplegar:

2.1 | Suport a accions i propostes de les entitats del barri en el camp de les festes populars, les arts escèniques i la dinamització comunitària.

A partir d’experiències prèvies, es tracta de promoure accions de dinamització comunitària que posin en interacció les arts escèniques (aprofitant el projecte de centre del centre cívic), les entitats del barri i l’espai públic. En aquest sentit, durant la sessió participativa amb el barri es va valorar la necessitat de donar suport al cicle festiu anual que ofereixen les entitats i de crear una taula d’entitats que contribueixi a promoure la coordinació i la col·laboració entre elles, tenint en compte aquest cicle festiu anual.

2.2 | Suport a accions i projectes que incideixin en la inclusió de la diversitat i la convivència.

Partint de la Taula de Convivència i de la Setmana de la convivència, es tracta de donar suport a projectes i accions que incideixin en la millora de la convivència i la inclusió de la diversitat. En aquest sentit, es preveu també la col·laboració dels serveis i dels equipaments del barri per tractar aquests temes de forma transversal, en el marc dels eixos estratègics que es proposen des del Departament d'Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona.

2.3 | Projecte de recuperació de la memòria del Rec Comtal.

Aquest projecte està orientat especialment a recuperar la memòria de la zona nord del barri i a promoure una transformació de la imatge d'exclusió que actualment predomina. Cal comptar amb el lideratge de la Comissió per la Recerca i la Divulgació de la Memòria de Trinitat Vella. Així mateix, el projecte pretén generar una interacció intergeneracional, posant en relació les escoles i l'institut amb les fonts orals de les persones grans del barri. El producte final d'aquest projecte pot ser molt divers: exposicions, documentals, jornades de debat, publicacions, pàgina web interactiva, etc. Dins d'aquest marc, cal explorar la viabilitat de recuperar la Casa de les Aigües i de crear un projecte museístic al túnel que uneix la Trinitat Vella i la Trinitat Nova.

2.4 | Projecte de recuperació de la memòria dels moviments socials del barri.

La història del barri està plena de mobilitzacions veïnals que han donat lloc a molts serveis i equipaments actuals. En el mateix marc que l'anterior projecte, es pot buscar la col·laboració de la biblioteca en el camp de la recerca històrica dels moviments socials del barri i la ciutat que contribueixin a posar en valor la memòria social de la Trinitat Vella, tenint en compte la perspectiva de gènere, i el seu paper i contribució a la història de la resta de la ciutat.

2.5 | Promoció de la dinamització del parc de la Trinitat amb activitats culturals.

Consisteix a oferir activitats al parc de caire cultural al llarg del curs, amb l'objectiu de promoure la dinamització del parc i l'apropament i l'increment de l'ús del parc per part del barri.

3. Projectes artístics i d'oci saludable, en especial entre el col·lectiu jove

Aquesta proposta consisteix a recollir i a recolzar iniciatives i demandes que existeixen al barri en el camp de l'art, l'oci i l'esport, per oferir als joves experiències creatives i saludables, i per potenciar la seva participació en les dinàmiques comunitàries. Es treballarà amb les diferents entitats i serveis que formen part de la Xarxa Jove.

Accions a desplegar:

3.1 | Projecte d'art urbà al camí de ronda o a altres espais.

Cal recuperar el passeig verd que hi ha a la via de Bàrcino, tocant les tanques que separen el barri de la ronda de Dalt. Per exemple, es podria dur a terme un concurs-seminari amb les arts gràfiques de carrer i la memòria recent del barri com a eix temàtic, o es podrien convidar artistes i referents històrics, tenint en compte la paritat de gènere, per debatre temes de la història recent del barri i convertir-los en obres d'art urbà.

3.2 | Programes de dinamització de les instal·lacions esportives a l'aire lliure.

En el marc del projecte "Itineraris esportius", es tracta de dinamitzar el procés de disseny i construcció de les instal·lacions, així com d'organitzar jornades esportives de caire lúdic amb la col·laboració del centre esportiu municipal (CEM) i l'Institut Barcelona Esports (IBE). Aquest projecte es vincularà a una formació i una promoció de l'ocupació de llocs de feina de monitoratge esportiu.

4. Millora de les condicions de vida dels habitatges

Es tracta de detectar i diagnosticar situacions de vulnerabilitat o d'infrahabitatge i problemes de convivència en els habitatges. D'aquesta manera, es podran definir i executar accions per garantir el dret a un habitatge digne i per millorar la convivència en els espais comuns. La sessió participativa amb el barri va secundar aquesta proposta, la qual es concreta en les accions que es presenten a continuació.

Accions a desplegar:

4.1 | Implantació d'un programa de rehabilitació específic per a finques d'alta complexitat per als barris de la Trinitat Vella, Baró de Viver i Bon Pastor.

Cal abordar (de forma totalment tutelada i amb subvencions de fins al 100 %) els processos de rehabilitació o instal·lació d'ascensors en finques amb un alt nivell de vulnerabilitat (social i residencial). Aquest programa, pensat per als tres barris de la Franja Besòs, preveu un pressupost de 2.000.000 €; el Pla de Barris de la Trinitat Vella hi aportarà 300.000 €.

EDUCACIÓ

5. Implementació del programa d'escoles enriquides als entres educatius del barri

Es tracta de participar en el disseny i la implementació d'accions en el marc de les escoles enriquides, adaptades a la realitat del barri i a la cooperació entre les escoles.

Accions a desplegar:

5.1 | Creació d'un servei d'acompanyament de diferents perfils professionals.

Cal reforçar el professorat en l'acompanyament per promoure la continuació dels estudis de secundària i superiors, així com la participació de les escoles en les accions comunitàries del barri. Aquesta acció cal dissenyar-la amb la col·laboració de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS).

6. Lleure educatiu i cultural amb visió comunitària

Aquesta proposta consisteix a donar suport a les iniciatives i les demandes que hi ha al barri i a ampliar les activitats que els centres educatius ofereixen en l'àmbit del lleure educatiu i cultural. D'aquesta manera, es volen potenciar i reforçar les relacions que ja existeixen entre els centres i el barri. Es treballarà amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), l'ASPB, els centres educatius, les AMPA i altres entitat veïnals.

Accions a desplegar:

6.1 | Creació d'un programa educatiu de temps lliure.

Cal crear un programa educatiu de temps lliure (partint de l'experiència Baubab) durant tot el curs, amb el lideratge i l'acompanyament del nou espai del barri.

6.2 | Projecte família i criança.

Cal crear un projecte de barri d'assessorament i atenció a la criança, que permeti acompanyar les mares embarassades i les famílies amb infants de 0 a 4 anys sense competències ni recursos, en cooperació amb l'Àrea Bàsica de Salut i Serveis Socials. Actualment existeix una necessitat que es manifesta, sobretot, a través del servei informal i puntual que ofereixen diferents entitats i equipaments del barri en matèria d'habilitats parentals a pares i mares joves, xerrades sobre educació sexual, etc. Aquesta acció es vehicularà a través del lideratge de la Xarxa d'Infància, Adolescència i Joventut.

6.3 | Ampliació de patis oberts i reforç escolar.

7. Millora de l'Escola Ramón y Cajal

Aquesta proposta pretén realitzar millores en l'equipament amb la voluntat d'adaptar-lo millor al projecte educatiu de futur del centre. D'una banda, durant la sessió participativa amb el barri es va confirmar la necessitat de millora de l'escola, específicament, pel que fa al pati de petits i a l'adequació d'un gimnàs. D'una altra banda, la direcció de l'escola comenta la necessitat de millorar l'accessibilitat de l'entrada, de crear una sala de professors, d'adequar el gimnàs, d'ampliar el nombre d'aules i de reforçar l'equip de professors. Totes aquestes propostes s'hauran d'estudiar conjuntament entre el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), l'escola i l'AMPA.

Accions a desplegar:

7.1 | Millora de l'Escola Ramón y Cajal.

ACTIVITAT ECONÒMICA

8. Foment de l'ocupació de llocs de feina i de l'autoocupació

A partir d'experiències prèvies i d'iniciatives existents al barri, es pretén dissenyar una estratègia de foment del treball i de l'emprenedoria basada en la formació i l'accés al mercat laboral, especialment adreçada a persones aturades de llarga durada o a joves amb baixa qualificació formativa.

Accions a desplegar:

8.1 | Exploració d'iniciatives i viabilitats d'emprenedoria al territori en diferents àmbits professionals.

Es tracta de detectar potencialitats i d'acompanyar les persones emprenedores, detectades a través dels diferents serveis territorials. Així mateix, es pretén acompanyar especialment les iniciatives que promoguin l'economia social i solidària.

8.2 | Programa formatiu i d'ocupació de llocs de feina en diferents àmbits professionals.

Es preveu adaptar el programa a les necessitats formatives del territori i a les potencialitats del mercat laboral.

ECOLOGIA URBANA

9. Creació d'un nou casal de gent gran i adequació del passadís de la Trinitat, per millorar els espais comunitaris

Es proposa la dotació d'espais o l'adequació de determinats espais de serveis i entitats del barri que són d'interès comunitari o representen drets socials i que es troben en situació de deteriorament o tenen necessitats d'ampliació. Aquestes accions permetran esponjar els equipaments, distribuir-los millor en el territori i arribar a cobrir la demanda que actualment existeix al barri.

Accions a desplegar:

9.1 | Adequació d'espais per a un nou casal de gent gran.

Cal adequar dos locals de 350 m² per ubicar-hi un nou casal de gent gran. Durant la sessió participativa amb el barri es va insistir en la necessitat que l'espai disposés de menjador i bar. Caldrà estudiar la viabilitat tècnica del menjador i del bar.

9.2 | Adequació del passadís de la Trinitat i dels locals d'entitats.

Consisteix a realitzar una diagnosi de l'estat actual de conservació del passadís i dels locals que allotgen les entitats, i a explorar-ne l'adequació i la millora.

10. Millora dels equipaments esportius i creació d'un itinerari esportiu a l'aire lliure

Les zones verdes, com a espais públics, han de ser espais agradables, que permetin l'estada i la trobada entre la gent del barri i que afavoreixin les relacions veïnals, en clau de gènere, intergeneracional i intercultural. En el marc del projecte motor "Camí de ronda, un nou eix d'espais esportius a l'aire lliure", es proposen un seguit d'accions participatives destinades a dotar de qualitat l'espai verd de la zona nord, a partir d'un itinerari d'instal·lacions esportives a l'aire lliure, que afavoreixi l'increment de l'ús del camí de ronda (integrant les instal·lacions existents i les del Parc de la Trinitat), la trobada de la comunitat i els hàbits esportius i saludables.

Accions a desplegar:

10.1 | Projecte de disseny i construcció d'una instal·lació de cal·listènia.

10.2 | Projecte de millora de les pistes de futbol de la via de Bàrcino.

10.3 | Projecte de millora i ampliació de la pista de petanca de la via de Bàrcino.

10.4 | Projecte d'adequació d'un espai per a la pràctica del criquet a l'aire lliure, als voltants de la Casa de les Aigües.

10.5 | Projecte per repensar les pistes de bàsquet del carrer del Pare Pérez del Pulgar.

11. Millora de la plaça de la Foradada i del camí de ronda per promoure'n l'ús i la convivència

Determinades zones del barri experimenten un estat de deteriorament de l'espai públic que cal abordar per promoure'n l'ús i la convivència, tenint en compte la perspectiva intercultural, intergeneracional i de gènere.

Accions a desplegar:

11.1 | Millora de la plaça de la Foradada.

11.2 | Millora del passeig verd perimetral, el camí de ronda, en el marc d'un itinerari esportiu i d'art urbà.

12. Promoció i replantejament de la transformació prevista de la zona nord

En el marc de la Llei de Barris de 2006, es va realitzar un procés participatiu per pensar la transformació urbana de la zona nord que es preveïa després de l'enderroc de la presó de la Trinitat. Aquest procés va donar lloc a un projecte urbanístic que es va presentar el juny de

2010, però que mai no es va dur a terme. En l'actualitat, la previsió de transformació s'ha desencallat arran dels acords establerts a principis de 2017 entre l'Ajuntament i la Generalitat per traslladar les funcions de les presons de la Model i de la Trinitat. Davant d'aquest escenari, en el marc del projecte motor "Reactivem la zona nord", aquesta proposta consisteix a reprendre els processos participatius que permetin activar la implicació del barri en la transformació i l'actualització del projecte de 2010. Així mateix, davant d'aquesta provisionalitat no es vol deixar d'intervenir per dignificar l'espai públic, tenint en compte la temporalitat prevista.

Accions a desplegar:

12.1 | Disseny participat del projecte de transformació urbana de la zona nord.

12.2 | Dignificació de l'espai públic de la zona nord.

Es preveu de realitzar arranjaments provisionals per dignificar els espais públics de la zona nord, mentre no comenci la transformació prevista.

» 7. Distribució del pressupost

El pressupost previst per el Pla de Barris de la Trinitat Vella és de 6.000.000 €, dels quals 3.144.189,04 € es destinaran a inversió en equipaments comunitaris o millora de l'espai públic i habitatge i 2.855.510,96 € es destinaran a programes socials, educatius, de salut, culturals i esportius, de convivència o de dinamització econòmica.

» 8. Implicació ciutadana: Participació, Coproducció i Acció Comunitària

Una de les línies estratègiques del programa del Pla de Barris de la Trinitat Vella és l'apoderament veïnal com un dels elements que pot contribuir a la millora del barri i a la reducció de les desigualtats. La implicació dels veïns i veïnes, així com del teixit associatiu o els agents i serveis del barri en la transformació de l'àmbit local és indispensable per a l'èxit del programa i ha de respondre a una nova lògica relacional que inclogui la participació, la coproducció i l'acció comunitària.

» 7.1. Elaboració participada del Pla de Barris de Trinitat Vella.

La participació ciutadana és present en tota l'execució del projecte, però de forma especial durant el període d'elaboració.

El consell de barri de Trinitat Vella va ser el punt de partida per a la participació ciutadana, en aquest es va presentar el pla de barris i els primers elements de diagnosi que destacaven del barri..

La redacció del pla es va començar a treballar partir d'una diagnosi compartida, creada amb les aportacions i estudis tècnics dels Districtes i de les àrees municipals, així com de les propostes recollides en el procés del PAM/PAD i de trobades amb entitats del barri.

El passat 23 de Gener al Centre Cívic es va realitzar una sessió en la que es van presentar les primeres línies de treball i es va fer un treball en grup per tal de generar propostes i actuacions concretes. A la sessió van assistir unes 60 persones. La sessió tenia per objecte presentar les línies de treball, recollir propostes d'actuacions i fer un llistat dels agents necessaris per a dur-les a terme.

Un cop fet el buidat de la sessió participativa, s'han valorat les aportacions, es van incorporar al Pla de Barris les que eren viables, es van derivar les propostes que podien ser competència del Districte i es van descartar les que depenien d'altres organismes o eren inviables tècnicament.

El retorn del taller es realitzarà al barri conjuntament amb la presentació del document final del Pla de Barris, durant el mes de Març.

» 7.2. L'execució col·lectiva: Participació, coproducció i acció comunitària

L'execució del pla de barris es vol fer de forma participada. Per això es tenen en compte les següents premisses:

- »Treball amb els serveis del barri.
- »Potenciar i articular les experiències ja existents.
- »Enfortiment del teixit associatiu.
- »Treball amb col·lectius.
- »Treballar per projectes.

Amb això és vol implicar a les persones del territori i a les entitats.

Per tal d'implicar a la ciutadania en el Pla de barris existiran tres nivells de participació:

El **Grup impulsor del pla de barris**. És l'òrgan de seguiment del Pla, que té per objecte fer el seguiment dels conjunts dels projectes i vetllar pel desplegament global del pla. Està format per aquelles entitats sorgides de l'acord del Consell de Barri.

Grups de treball. Es configuraran els grups de treball específics a partir de les diferents propostes d'actuació, amb l'objectiu de dissenyar i planificar les actuacions i accions concretes. En els grups de treball es preveu la incorporació d'aquells altres agents, entitats o associacions que tinguin a veure amb l'àmbit corresponent.

Processos concrets. Són aquells processos que es duen a terme per projectes o accions concretes quan ja estan en la fase d'execució. En formen part els veïns i veïnes més directes o persones interessades. És creen i es dissolen un cop l'actuació ja està executada.

» 9. Organització i gestió

L'empresa municipal Foment de Ciutat, SA. gestiona la definició i l'execució dels plans, i coordina totes les accions dels Plans de Barris de la ciutat. Es fa des d'una lògica transversal, amb equips multidisciplinars amb professionals de tots els àmbits i amb equips específics als territoris. El Consell d'Administració de Foment de Ciutat esdevé l'òrgan de seguiment polític del Pla de Barris.

El pla de barris de Trinitat Vella té un cap de projecte que és el responsable de desenvolupar el conjunt de propostes i accions i es coordina amb la direcció del Districte. Tot i aquesta figura tècnica existeixen un seguit d'espais i òrgans de coordinació i seguiment a nivell de ciutat i a nivell de barri.

A nivell de Ciutat:

Per capitalitzar l'experiència, difondre i vetllar per la consecució dels objectius estratègics s'ha creat el **Consell Assessor del Pla de Barris**, format per experts de diversos camps que aportaran coneixements i experiències imprescindibles per al positiu desenvolupament dels projectes

I alhora, amb l'objectiu d'assolir la màxima transversalitat i integració de les actuacions del conjunt de tots els plans de barri a nivell de ciutat, creant sinèrgies entre departaments i ciutadania i aconseguir la màxima coordinació entre operadors municipals, s'estableix un òrgan específic, el **Comitè Municipal de Pilotatge** per assegurar que el projecte del Pla de Barris esdevingui un veritable projecte de ciutat, on s'impliquin totes les estructures municipals a l'hora de mobilitzar recursos, accions i acords.

A nivell de Districte:

S'ha constituït la **Taula de Seguiment Tècnic**, format pels tècnics del conjunt d'àrees i departaments implicats en el desenvolupament del Pla de Barris de la Trinitat Vella, per tal de vetllar per la transversalitat del desplegament, coordinant tots els agents necessaris per a l'execució de les diferents actuacions.

I el **Grup Impulsor del Pla de Barris de la Trinitat Vella**, al qual ens hem referit abans com a òrgan de seguiment i participació del Pla, que té per objecte fer el seguiment del conjunts dels

projectes i vetllar pel desplegament global del pla; format per aquelles entitats sorgides de l'acord del Consell de Barri.

» **10. Avaluació i seguiment**

L'avaluació dels plans de barris a nivell de ciutat estarà liderada pel Consell Assessor. Aquesta avaluació ha de permetre valorar el projecte en la seva globalitat, és a dir, qualitativa i quantitativament i en totes les fases del projecte. Ha de poder valorar el grau de definició del projecte, el grau d'implementació, els resultats i l'impacte d'aquests plans.

El seguiment de tots el Pla de Barris el fa el comitè de pilotatge, l'òrgan en el que estan representats les diferents àrees i districtes de l'Ajuntament.

Finalment, el Grup Impulsor del Pla de Barri de la Trinitat Vella, que ha d'esdevenir el màxim òrgan de concertació i debat sobre l'execució del programa concret al barri.